

—

SZELESTEY

Földérvilág

—

—

—

194131

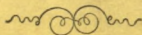
P.O.hung.

1394i.

TÜNDÉRVILÁG.

IRTA

SZELESTEY LÁSZLÓ.

PEST,
MÜLLER GYULA BIZOMÁNYA.

~ 1856. ~

11, 524.

Oct. Széch.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

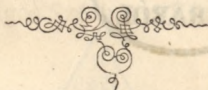

TÜNDÉRVILÁG.

IRTA

SZELESTEY LÁSZLÓ.

PEST.

MÜLLER GYULA BIZOMÁNYA.

— 1856. —

RAGYOGÓ ÁLOM. . . .

Ragyogó álom , tündér k é p z e l e t :
Hideg verőfény hervadt táj felett ,
Beszédes hullám mély tenger színén ,
Jaj be régóta kérdezgetlek én :
Hoztál-e gyöngyöt , hoztál-e dalt ?

Sugáros szellő , szép e m l é k e z e t :
Meghalt szív könye rózsaaág felett ,
Elszállt tavaszról szomorú-füzág ,
Siremlék , melyen bánat a virág :
Hoztál-e élvet , hoztál-e bút ?

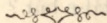

Meleg szivárvány , fájó s z e r e l e m :
 Furulyahang szép nyári éjjelen ,
 Tündérek álma , rejtelmes liget ,
 Tavasz , mit a szív úgy megemleget :
 Hoztál-e álmat , hoztál-e kéjt ?

Titkon született madár , g o n d o l a t :
 Virágos felhő , mely mindig szalad ,
 Aranyfövénynyel csillogó patak ,
 Melynek forrását Isten tudja csak :
 Hoztál-e hitet , hoztál-e fényt ?

Szerelem napja , biztató r e m é n y :
 Ragyogó hullám a puszták terén ,
 Lobogó , mit a lélek álma sző ,
 Hamis pénz , melyet elvet az idő :
 Hoztál-e mámort , hoztál-e enyht ?

Szerelem éje — b á n a t é r z e l e m :
 Borongó lég , mely csillagot terem ,
 Havasi rózsán vérző kis madár ,
 Melyet nem gyógyít meg a napsugár :
 Hozz már halált . . . oh , hozz már halált ! . . .

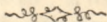
1855. JUNIUS 5-én.

Künn borongok a tavaszban ,
A nap épen alkonyul :
Hullanak rám a virágok
A völgy lombos fáirul.

A természetnek varázsa
Mindent új életre kelt ,
S öntudatlan foglalkoztat
Mindent , a mit fölnevelt.

A vidám szellők susognak ,
Nevetődzik a patak ,
Csillámlik a gyöngye harmat ,
Noha rövid élte csak.

Illatoznak a virágok ,
Zengenek a ligetek ,
A pillangók álmadoznak
Én meg — — én meg — szeretek !

1855. OCTOBER 6-án.

Virágos tavasznak remegő árnyéka :
 Szerelm fájdalma!... rózsám ajándéka!
 Ragyogó harmatja az emlékezetnek,
 Virág, mit a lombok a szellőbe vetnek —
 Epedő gondolat — kedves kis sajátom :
 Légy az én levegőm, légy az én barátom!

Hegyi szellők lágyan viszhangzó éneke :
 Fájó boldogságom szép emlékezete!
 Felolvadt árnyéka a szálló madárnak,
 Hideg csókja egyegy néma holdsugárnak —
 Zöld pázsit, a melyen lelkem pihentetem :
 Légy az én csillagom, légy az én életem!

Beteg ábrándozás halovány képe te ,
 Emésztő fájdalom édes költészete!
 Virágos gondolat a szív mély sebére ,
 Melyet úgy álmódott az erdők tündére ;
 Boldogság fejében kapott aranyálom :
 Légy az én gyönyöröm , légy az én halálom !

BUCSUZÓ NAPSUGÁR . . .

Bucsuzó napsugár
Száll a rózsafára ,
Bucsupillantásom
Galambom arczára.

Ha elszakadsz innen ,
Kis aranyom , már is ,
Hej , megsirat téged
Még a virágszál is!

Maradnál itt falunk
Gyönyörűségének :
Öröim rózsái
Be rád illenének !

Öröimből egész
Virágtenger lenne,
Csintalan szivedből
Tündérsziget benne;

S tengerben, szigetben
Gyöngyök fakadnának:
Szemed szép sugári
Ha itt maradnának;

De ha így elszakadsz,
Kis aranyom, már is,
Sirva fakad érted
Még a virágszál is!

MI NEKEM A VILÁG ? ...

Mi nekem a világ?... csendes őszi alkony,
Melyben haldoklik az élet költészete;
Széthullott virágból emelkedett sírdomb —
Reménytelen vágyak rövid története;
Arany emlékezet nyomán kelt gondolat:
Álomban üdvözít, de valót már nem ad.

Mi nekem az élet?... ismeretlen talány,
Temető-keresztten hervadó koszorú;
Zokogó szél, mely száll, noha célja nincsen,
Bujdosó nap, melyet eltemet a ború; —
Sötét tenger fölött eltévedt képzelet,
Ábrándozó szív, mely remény nélkül szeret.

Mi nekem a bánat?... elhervadt tavasz,
A múlt éjjeléből hozzám járó sugar ;
Fájó édes álom csendes habok fölött —
Szerelmem zöld fáján hangicsáló madár ;
Elásott kincs , melyet véd az emlékezet ,
Harmatos út , mely a temetőbe vezet. . . .

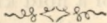
Mi nekem a halál?... egy virágos árnyék,
Sötét fájdalmaim édes költészete :
Mintha tündér álmak nyomaiban járnék ,
Ha megérint néha közel lehelete —
Átmérhetlen távol — rózsaköd a szemnek ,
Utolsó élvezet szerető szívemnek !

A SZERELMEM. . . .

A szerelmem csillagos ég —
 Kökényszemű gyönyörűség !
 Ugy-e , hogy hiába
 Szakadtam el tőled ?
 Beszélget a csillag
 Ragyogása véled.

Te virág vagy , lelkem a nap —
 Lángsugára a gondolat :
 A virág a naptól
 Akármilyen távol ,
 Mégis megöleli
 Meleg sugarával. . . .

SÍK A TENGER. . . .

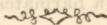
Sík a tenger, mély a tenger,
S fönn az alkonyég veres —
Néma csend ül a vidéken,
S a b u v á r a vizfenéken
Ritka gyöngyöket keres.

Pillanat jó, pillanat fut:
Bércz megől a hold kilép,
S kéjelegve száll sugára
A buvárnő arczhavára —
Ah, e hölgy oly égi szép!

Bágyadt, mint a síri szellő,
 Hangja mély fohászinak;
 Néz . . . keres . . . de nem találja,
 Merre keble ideálja? . . .
 S hév könyűi hullanak.

Éj borúl a föld színére,
 S ő epedve, sirva vár —
 Mig szívétető ölére
 A tengerről visszatére
 Gyöngyeivel a buvár. . . .

Gyöngy van itt is, gyöngy van ott is!
 Csakhogy ez szívből fakad,
 Az meg számolásra hültebb:
 Vajjon tisztább és derültebb
 Boldogságot melyik ad? —

LEHULLOTT A . . .

Lehullott a nap arany sugára
 A virágos , a harmatos fára :
 Szerелеmtől virágos a lelkem ;
 Szőke kis lány , pillants ide , szentem !

Mint a madár a kizöldült ágon ,
 Szívem úgy csügg fekete pilládon —
 Kerek ajkad rózsabimbót hajta :
 Gondolatom a harmatcsep rajta.

Habzó tenger — szívem ifjusága ,
 Volnál csak e tengerpart virága :
 Onnan vetnék reád lánghullámot ,
 Hol szerelmem aranyálma támad.

Volnál hajnal : égő fölleg lennék ,
 Lángjaimat koronádba tennék ,
 S lepihenvén rád a sugárszálak ,
 Könyűimmal beharmatoználak.

De te nem vagy tengerpart virága ,
 Nem vagy hajnal , szívem boldogsága !
 Tündérnap vagy , másnak ragyog élted :
 Legjobb lenne hát meghalnom érted !

DÁRIDÓBAN.

De Miska,¹ az Argyilusát!
 Nem addig van, hallod-e?
 Ne mesélj itt, hanem húzd rá.
 Azt a nótát izibe,
 Hej a melytől ragyogóbbá
 Válik szemem világa,
 Így kezdődik: „Kerek az én
 Kis kalapom, be drága!”

Kivirágzik gondolatom,
 Ha megszólal a hurod;
 Sirva fakad a lelkem is,
 Mihelyest te akarod —

¹ Az olvasónak könnyű kitalálni, mikép itt Farkas Miskáról,
 a győri jeles zenészek primásáról van szó.

Ha rákezed azt a búsat —
 Hogyis van csak ? mi a kő ! ...
 Benne van a régi nagyság ,
 Benne van a temető.

Bánatomnak föllegéből
 Egy ábrándos gondolat
 Átereszti most világát ,
 Mint a nap a sugarat ;
 Sugarat szór e gondolat
 Az idő gyász nyomára —
 Huzd rá Miska !... igyunk egyet ;...
 Mindennek van határa ! ...

Ni , lám szegény öreg apám
 Maga járja egyedül ,
 Pedig ez a Miska gyerek
 Mindnyájunknak hegedül.
 Sz'ja ! mí sokhoz nem értünk már ,
 A mihez ők értének —
 Hej a régi magyar ember
 Meg is felelt nevének !

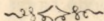
Most is ott van régi vállán
 Arany mentekötője,
 Lábán ott van a sarkantyú,
 Bár elveszett pengője;
 S csak az az egy bántja őtet,
 Csak az szolgál bújára,
 Hogy nem lehet régi móddal
 Összeverní nótára. . . .

Ide nézz, te zengő csillag,
 Barna kis nő, rózsaszál!
 Tündérsóhaj a te lelked,
 Szíved álma kis madár.
 Hová száll ez aranymadár,
 Édes szemem világa?
 Hej, ha tudnám — — fogadom, hogy
 Nem állnék itt hiába.

Jaj istenem! mit éreztem,
 Hogy először láttalak?
 Azt hittem, hogy elpártoltak
 A naptól a sugarak:

Aztán látogatni szálltak
Szemed égő tavába ,
S ezekből vett annyi lángot
Ez a kis tó magába. . . .

Szivemnek két csillaga van :
Szerelem és muzsika !
Megöl egyik sugarával ,
Föltámaszt a másika.
Miska ! ha föltámasztottál ,
Ne beszéltes hiába. . . .
Huzd rá hamar : „Kerek az én
Kis kalapom , be drága !“

CSORDULTIG VAN . . . .

Csordultig van keblem fájdalommal,
Fájdalmimból lesznek a dalok —
És a dalban és a fájdalomban
Mindig, mindig reád gondolok.

Oh ha tudnád, mily igen szeretlek!
Oh ha tudnád, mily kincs vagy nekem!...
Mint a harmat a virágos ágon:
Ugy csügg rajtad egész életem.

Csöndes árnyék lelkemen a bánat,
Melyhez — mint egy elhaló sugár —
A reménynek bágyadt holdvilága
Néhanéha látogatni jár.

És a vágy, e halvány szőke gyermek,
 Rászegezvén epedő szemét:
 Ugy szeretné fölkeresni benne
 A jövődő búját, örömét!

De az árnyék elborítja a fényt,
 És a vágy hiába vándorol:
 A reménynek hideg álomképe
 Elmosódik... elszáll... nincs sehol! —

S mi marad más a szegény kebelnek
 Mint a titkos bánat, és a dal,
 Melynek lelke, melynek vágyódása
 A szenvedés gyönyörébe hal?...

Oh e bánat szent ereklje nékem,
 Oh e bánat éltem csillaga:
 Ne csodáld, hogy ápolom szívemben,
 Mint a gyöngyöt a tenger maga. . . .

Sokan vannak, kik máskép szeretnek,
 Kiknek a sors áldóbb része jut:
 Ah énnékem boldogság az is már,
 Hogy szívem ily mélyen fájni tud.

Szép virág a fájdalom virága,
Ha a multnak romjain terem,
És a hűség szent árnyéka mellett
Nevelé a tiszta szerelem.

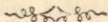
Leborúlok s megimádom én azt,
Mert ez az, mi hozzád elvezet,
Mig szememből égő harmatot szed
Egy kis tündér — az e m l é k e z e t.

Bú e harmat néma ragyogása,
Minden csepje egy szép gondolat —
Oh, hogy az ég, vagy a sors hatalma
A könyeknek szavakat nem ad! . . .

Lelkem, mint az árnyék jár fölötted,
Megismerni vágyván sorsodat;
S mint a rózsza illatát a szellő,
Egyegy sohajt magával ragad.

Kérdezem e sohajt napjaidról:
De csak elszáll, semmit sem felel;
Tudja tán, hogy bánatos szavára
Megrepedne e szegény kebel!

Mert nem az fáj , oh nem az fáj nékem ,
 Hogy tán más lesz boldog általad ;
 Hanem az fáj , hogy szenvedni tudlak ,
 És meghalnom értted nem szabad ! . . .

ELFÁRADTAM. . . .

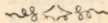
Elfáradtam :
 Lepihennem kellett ,
 Emlékezet
 Csipkebokra mellett —
 Csipkebokron virág ,
 Szellő játszott vele ,
 S lezárt pilláimra
 Hullott a levele.

Fájt a szívem :
 Álmadoznom kellett ,
 A reménynek
 Rózsabokra mellett —

A reménynek bokrán
Egy kis madárfészek,
Benne gondolatim —
Kirepülni készek.

Sirt a lelkem :
Leborúlnom kellett,
Gyászhalomnál
Küpresz ága mellett —
Küpresz ágán harmat,
Bágyadt ragyogása :
A letűnt időnek
Visszapillantása.

Ennyi szívhez
Szóló képek mellett
Mit tehettem ?
Énekelnem kellett.
S énekim most szárnyán
A viharadárnak
Messze, pusztaságról
Pusztaságra járnak. . . .

AZ IFJUSÁG....

Az ifjúság rózsahajnal,
Tündéralom száll vele,
És ez álom napvilága:
A szerelem boldogsága,
Melylyel a szív oly tele!

Ah, mily jó, mily szép az élet!
Mily virággal-telt az út,
Mig az ember a remények
Ábrándozó seregének
Föltétlenül hinni tud.

Jaj de e hit elenyészik ,
 Elborong az ifjuság ;
 Ködbe száll a rózsahajnal —
 S az utolsó madárdallal
 Elhal a kedv , a virág !

S bár úgy fáj itt a csalódás —
 Jobban bántja a szívet ,
 Hogy a múlt elszállt mellőle ,
 S azt a z é d e s á l m a t tőle
 Visszakérni nem lehet ! . . .

MÉLYSÉG, MAGASSÁG. . . .

Mélység, magasság! . . . álom, s öntudat!
 Honnét, hogy üdvöt egyitek sem ad?
 Fent is, alatt is csalódás honol;
 De a boldogság — isten tudja hol?
 Csalékony színt hord itt minden virág . . .
 Borús világ, sötét világ!

Ki fent a dombon — az a napba néz,
 S a nap fényétől elkábúl az ész —
 S mert a magasban örök fagy telel,
 Megdermed, elfagy tőle a kebel;
 Az érzelmeknek nincs ott olajág . . .
 Borús világ, sötét világ!

S a völgyben búsan fuvolyáz a szél,
 Keserg a csermely, sohajt a levél;
 De a magasba hangjok nem hat el:
 A szív szavára senkisem felel —
 S rajt új sebet új csalódása vág . . .
 Borús világ, sötét világ!

Vágy és csalódás! — ábránd és való!
 Ah, e világ csak álmadozni jó:
 Fent is, alatt is csalódás honol;
 De a boldogság — isten tudja hol?
 Ködpára minden, álom, pusztaság . . .
 Borús világ, sötét világ!

HEJ TE KIS LÁNY. . .

Hej te kis lány , kedves szőke kis lány !
 Mért vagy oly bús, mért vagy olyan halvány ?
 Halvány rózsza gyönyörű szépséged :
 Talán biz' a szerelem bánt téged ?

Ha szerelem föllege ez rajtad :
 Mondja meg egy sohajtásban ajkad ,
 S leimádom e halvány szint rólad —
 Rózsák közé temetem el búdat. . .

Az én lelkem az örömek napja ,
 Sugarát a szerelemtől kapja —
 Pillants rá csak , ha tán észrevetted :
 Tündérmesét mosolyog feletted.

. . . És te nem szólsz ? — arczod olyan halvány !
 Vajh mi bánthat , kedves szőke kis lány ?
 Ajkad lángol , szemed könnyel telve :
 Ah talán ez — — a szerelem nyelve !

VILÁGGYÜLÖLET.

Világ, világ! te romlott büntanya!
 Melyben tivornyát ül a rágalom;
 Melyben önérdék a lét horgonya,
 S a becsületé csak a sírhalom.

Világ, világ! te óriás pokol!
 Hol az erénynek máglyát gyújt az ész,
 S az öntudat — ez ébresztő harangnak
 Kongása — a bűn vad zajába vész:

Född be előttem ocsmány képedet,
Mert fáj az élet, fáj a gondolat;
Utálom rég elfajzott népedet,
A míg hamvából egy porszem marad!...

Láttam ragyogni fényes csillagot
A becsületnek tiszta kék egén:
Virágok keltek sugáraiból,
S elszállottak a hír zengő szelén.

S mi lett belőle?... Orgyilkos kezekkel —
Miként a kigyó — jött a rágalom,
Gyilkot kovácsolt a rény sugarából,
S a hír mentében véres lett a nyom....

Láttam virúlni arany ifjúságot
Az ártatlanság rózsás pamlagán,
Hol a szerelem terjesztett világot.
S a szerelemnek kincse volt — a lány.

S mi lett belőle?... Pénzért áldozák fel,
Pénzért sülyedt el a tündérvilág:
A szerelemnek ábrándos világa,
Milyent az élet csupán egyszer ad....

Láttam leszállni virágos mezőre
Az igazságnak arany madarát:
Nevető szellők s gyöngypatak mentében
A rózsabokron keresvén tanyát.

S mi lett belőle? . . . A bokor megvérzé,
A szellő elszállt, a patak kihalt,
S a vándor egy kis szomorú-fűzágon
Pihent meg, s mondott aztán — búcsudalt!...

Láttam hűséget elvben, szerelemben,
S a barátságban önfeláldozást,
Hol a szív önként temeté el üdvét,
Hogy megtanúljon boldogítani más.

S mi lett belőle? . . . Ah, mért mondanám el?
Felejtétek a bánat emberét!
Csak rendes útját követé az élet,
Ha tetteiben félre ismerék!...

Minek nemes szív e romlott világon?
Minek barátság, gyöngéd érzelem?
Ah az ilyen szív boldogítani tud csak,
De emberek közt boldog lenni nem!

Világ, világ! te óriás pokol!
 Hát az erénynek nincs elismerés?
 S a nemes szívnek nincsen más jutalma,
 Mint rágalom és örök szenvedés? . . .

Född be előttem ocsmány képedet!
 Mert fáj az élet, fáj a gondolat;
 Utálom rég elfajzott népedet,
 A mig hamvából egy porszem marad!

SIR A KIS GALAMBOM.

Sir a kis galambom ,
Sirok én magam is :
Sirunk mind a ketten ,
Igen keservesen.

Anyám , édesanyám ,
Mért üldözesz engem ?
Mért nem hagytad ezt a
Kis leányt elvennem ?

Hadd lett volna szívem
Megvigasztalója ,
Arany álmaimnak
Arany pillangója . . .

— Elhervadt a vidék ,
 Bús a falu tája :
 Hallgat a furulyám
 Szomoru nótája.

Mintha a mezőben
 Minden fűszál sirna ,
 S minden bokor szívem
 Temetője volna ! . . .

Ne sirj , rózsám , ne sirj !
 Hej , ugyis hiába :
 Nem lát engem soha
 Édesanyád háza !

BÁR ÖRÖMEIMHEZ. . . .

Bár örömeimhez elsötétült az út,
 Abrándozás, tőled nem vehetek búcsut;
 Borongó fátyolod jó lesz szemfedőnek:
 Mint alkonyi fölleg ereszkedj' fáira
 Majd a temetőnek.

Ugyis hideg marad minden halálomon:
 Új virágok nőnek az elsimult nyomon;
 Énekel a madár, a pillangók járnak
 Aranyhullámin a rétnek — nyoma sem lesz
 Az árva halálnak.

Nem lesz, ki engemet szívből megsiratna :
 Szegény költőnek a részvét honnan jutna ?
 Elszállott tavasznak hervadt rózsája ő ,
 Aranyos lépéit odább csalja tőle
 Az iramló idő ! . . .

Reményim lassankint elhagyogatának :
 Szétszórja a szélvész levelit a fának ,
 Melyre az ősz ködbe mártott ecsetével
 Hidegen rajzolja az enyészet képét ,
 S a fa így hervad el . . .

Egyetlen kincsem a köny még e világon ,
 Reszket, mint a harmat az elhervadt ágon ;
 S mintha az időnek sohajtása lenne :
 Az édes multaknak ragyogó emléke
 Csillámlik föl benne.

Oh múlt ! te szívemnek elorzott kincstára ,
 Rózsákat tüztél az ifju homlokára ;
 De köztök tövis volt : a csalódás kínja ,
 Keblemre hullott ez észrevehetlenül ,
 S halálomig nyomja.

Barátság, barátság! lelkem hattyuszárnya,
 Oh mint elfedezett a csalódás árnya!
 Arany hullám voltál a szép rónaságon;
 De mosolygó képed elenyészett, iniként
 Harmat a virágon.

Rátettem lelkemet képed oltárára,
 Hová fényt árasztott bizalmam sugára,
 S a hosszú időnek kelyhében nőtt virág
 Egy érintés által elhervadt örökre,
 S vigasztalást nem ad!

Es... oh szerelem! te ifjuságom lenge
 Álmainak piros rózsáin kelt gyöngye!
 Mit szóljak terólad? fájó meleg sugár,
 Szívem levegője... légy majd sirom fölött
 Kis éneklő madár!...

Én csak azt tudom, hogy a dal
 Együtt lelkem búsán —
 S ha az a szor éni fogas,
 Hogy dalolnom nem szabadna;
 Még is halnék bele tán!

KATONYVÉDEL

1855. JUNIUS 4-ikén.

Ah ne kérdje senki tőlem :
 Honnan veszem én a dalt ? . . .
 Hol születik hát a csillag,
 Honnan lesz a virágillat,
 Mit a szellő elsohajt ? . . .

Mit tudom én, miért van a
 Verőfény a lombokon ?
 A pillangók miért járnak,
 Mért van hangja a madárnak,
 S arany hullám a síkon ?

Én csak azt tudom , hogy a dal
 Enyhít lelkem bánatán —
 S ha az a sors érni fogna ,
 Hogy dalolnom nem szabadna :
 Meg is halnék bele tán !

FALUM VÉGÉN....

Falum végén domb, a
 Domb alatt egy patak:
 E patak mentében
 Mulattam én sokat,
 Mig itt legénykedtem
 Kemenes mentében —
 Hej'szen más világ is
 Volt akkoridőben.

Virágos fák között
 Szellők orgonáltak —
 A patak vizéhez
 Tarka pillék jártak

Vidám, tarka pillék,
Irospiros lányok —
Illettek a dombra
Virágbokrétának.

Le-leszállott lelkem
A szelíd rónára
A malomzúgásnak
Csalogatására,
S mint nevető galamb
Verőfényes réten:
Akként pihent meg a
Gyönyörű vidéken.

Remegő délibáb
Uszta át a lápat,
A napsugár font rá
Arany karikákat.
Mozgott hullámi közt
A tarka nyájsereg,
Léhán terelgette
Egy ködmenes gyerek.

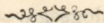
Majd leheveredett
 A fűz árnyékába,
 Szomoru nótákat
 Csalt a furulyába.
 Alatt ő — fölöttem
 Egy hangos pacsirta :
 Gondolom , reggeli
 Imádságát sirta.

A fák levelei
 Titkosan beszéltek ,
 Virágaik között
 Méhek döngicséltek ,
 S fejemre hajolt az
 Élet aranyága :
 Az édes szerelem
 Édes boldogsága. . . .

— Hej azóta sok viz
 Elfolyt e patakon —
 És nyáj most is legel
 A zöldelő síkon ,

Nem messze hozzája
Most is zúg a malom
S virágos fáival
Üdvözöl a halom.

Haj, de csak mégis más
Minden körülöttem!
A fák más virágot
Hajtanak fölöttem;
A madár nem úgy szól,
A nap nem úgy ragyog — —
Az első szerelem
Álmain túl vagyok!...

NE BÁNTSATOK. . .

Ne bántsatok ,
 Ne bántsatok engem :
 Mert dalomat
 Egyszerűen zengem ;
 S húrjain a
 Rezgő czimbalomnak ,
 Egykét magyar
 Szót mondok a homnak.

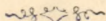
Édes anyám
 Egyszerű nyelvével
 Beszélgetek
 A falu népével.

Lelkem ennek
Házi pitypalatyja ;
Az én dalom
Az ő gondolatja.

Adjátok a
Dicsőséget másnak :
Nem örülök
Én a ragyogásnak ;
Hagyjatok , ha
Szíveteket bántja
A nép-öröm
Ragyogó gyémántja.

Vessétek meg
A hejehujákat ,
A falut , a
Rongyos kalyibákat ;
Mondjatok gúnyt
Az ócska subára :
R á s ü t a z é r t
A n a p n a k s u g á r a .

S nekem nem kell
Több öröm mig élek ,
Csak az értsen ,
A kinek beszélek ;
Szívének egy
Rokon dobbanása :
Költészetem
Legszebb ragyogása !

BÚSULOK IS. . . .

Búsulok is , bánkodom is ,
Fáj még a gondolatom is —
Huzd rá cigány a legszebbet ;
De hamar — hadd sírjak egyet !

Ne czinczogass olyan sokat ,
Huzd a legeslegjobbikat !
Huzd el nekem azt a nótát :
„Jó az isten , tán még jót ad.“

— Szivem vérzik , lelkem elég
 Miattad , kis gyönyörűség !
 Kökényszemed máson vala ,
 S engem ölt meg a sugara. . . .

Kocsmárosné , lehet-e még ?
 Csókolom a bama szemét !
 Töltse tele poharamat ,
 Hadd ölöm meg bánatomat ! —

BE SZERETNÉK.

Be szeretnék tündérkirály lenni ,
Sima tónak tükörén pihenni :
Sima tónak lágy ringása mellett
Elaltatna a viráglehelet.

Álmadoznom álma csillagáról ,
Bűvösbájos tündérek daláról ,
Tündéreknék mesés országáról ,
Aztán a kis kedvesről magáról.

Keresném őt az egész világon :
Rezgő lombon , verőfényes ágon ,
Nyári éjben , éjnek fátyolában , —
Délbábnak ezüstös tavában. . . .

Ha nem lenném : holdvilággá válnék ,
 Álmadozni a bércekre járnék ,
 Fehér rózsát patyolatkendőbe'
 Hullatnék a csöndes temetőbe.

Halvány arcát minden éjszakára
 Lerajzolnám a bércek havára
 S megrabolván az örök zat népét ,
 Csillagokkal hinteném be képét.

Siró harmat lennék tőle távol ,
 S elmennék a hajnal sugarával ,
 Hová lelkem úgy is elkisért —
 S ott halnék meg minden reggel érte !

ÚTI EMLÉK.

Ah be rég , hogy erre jártam ,
 Üdvözlek , kedves vidék !
 Változott a kor , az elme ;
 De a szívnek gerjedelme
 Most is csak a régi még. . . .

Kisded hajlék állt e dombon ,
 Tarka rét a domb alatt —
 Itt tünt fel a lány szememnek ,
 És fölöttem az örömmek
 Napsugára átszaladt.

S boldogságról álmadozván ,
Nem sejtettem a vihart :
Érzetem , mely most is éget ,
T ő l e várt csak üdvösséget ;
De a végzet mást akart !

S fölkerestem a világot —
Fájt a szívnek vérzeni !
Benne változást akartam ,
S tenni , túrni megtanultam ,
Ah , de nem — f e l e j t e n i ! . . .

. . . S áll a hajlék még a dombon ,
Zöld a rét a domb alatt ,
Kedves a vidék határa ;
De örömöm napsugára
Isten tudja hol maradt ! — — —

ÉLTEM KÖLTÉSZETE...

Éltem költészete egy zöldelő halom ,
 Harmatos fákkal és virágokkal telve :
 Harmatos fa a bú , virág az én dalom ,
 Bele van oltva a fülmilék keserve ;
 Szivárványos fölleg , szerelem fájdalma ,
 Hullatja esőjét e virághalomra..

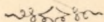
Ragyognak fölötte ezernyi csillagok :
 A mult emlékei ; ah , de mind hiába !
 Az idő sírján én szomorúfűz vagyok ,
 S az elszállt örömnnek nem érek nyomába ! —
 Pihenni ült a vágy , e szellők madara ,
 Sötét gondolatim hulló rózsáira.

Minek is a vágy, hol remélni nem lehet,
 Hol a fájdalom a szerelemnek üdve —
 Remény nélkül a szív fájdalommal szeret,
 S e fájdalomba van a vágy eltemetve;
 Ah, az én lelkemnek legszentebb élvezet,
 Hogy neked élhetek, fájó emlékezet!

Betekintesz hozzám rózsás fátyolodban,
 Rám borúlsz, elaltatsz lelked melegével;
 S én eszmélni kezdek, mindig jobban, jobban,
 S ismét találkozom az elmúlt idővel — —
 És addig álmadom és addig gondolok:
 Széthullanak lelkem gyöngyei — a dalok...

Temető a világ: minden pillanat egy
 Röög, mit az idő e nagy sirhalomra vet:
 A vándor gondolat teremt, a merre megy,
 S nyomában az idő — mindenfelé temet!
 Csak egy boldogság van, csak egy, és semmi más:
 A te boldogságod — arany ábrándozás!

Mit ér az élet, ha nincsen költészete?
 Ah, a költészet a szerelemnek napja! —
 Mit ér a szív, hogyha nincs emlékezte,
 A melytől e nap majd sugarait kapja?...
 Szerelem, szerelem! te szép tündérliget,
 Behint költészetem virággal tégedet!...

LISZNYAI BARÁTOMHOZ.¹

Kedves leveleddel, melyre most felelek,
 A lelkemhez nyultál te kis palócz gyerek!
 A lelkemhez, mely úgy csügg e szép munkádon,
 Mint ábrándos éji harmat a virágon.
 Méltán megbocsátom a hosszú hallgatást:
 Kárpótlásul szívem mit is kívánna mást?
 Elküldötted hozzám ragyogó lelkedet,
 Eszméid táborát, e csillagos eget,
 Tarka pillangóit lángköltészetednek,
 Kebled gyöngypatakját — árját énekidnek.
 Szétlebbentéd éjét az emlékezetnek
 Sugáraival egy régi kikeletnek —

¹ Válaszúl azon gyönyörű költői levélre, melyet e gyöngéden
 szeretett barátom a „Hölgyfutar” 1852-ik évi 155-ik szá-
 mában hozzám intézett. Sz. L.

S a rózsákat , mint a gyümölcsöt a fáról ,
 Leráztad szép lelked tündérfátyoláról ,
 Hogy a barátság szűz napjának sugára
 Világot vessen a közös éjszakára.

Irod , hogy emlékszel a régi napokra ,
 A vidám órákra s ifju kalandokra ;
 Rád én is emlékszem : képzeletem szárnya
 Ugy ölel át , miként virágot az árnya.
 Máskép emlékszem egy béborúlt tenger ,
 Gyászában , ködében eltéved az ember.
 Rajt szárnyecsattogva jár a villám madara ,
 S barázdákat szánt a gondolat vihara —
 Mélyebben , vadabban csak azért nem bántja ,
 Mert te vagy e tenger ragyogó gyemántja ;
 De mint zúgó fölleg , melyet vihar hajta ,
 Sötéten huzódik át a bánat rajta. —
 Azonban maradjon a mult gyászos képe ,
 Rajt a sirkő : lelkem , melyet összetépe.
 Most arról kellene tán dereferélni :
 Mikor és hol fogunk majd pipát cserélni ?
 Mert hát öcsém ! tudod , szép a jó akarat ;
 De mit köszönjem , ha csak ígéret marad ?
 Patvar vigye az oly akarat szokását ,
 Mely csak kerülget , mint a macska a kását ,

S azután szíjat rág , hogyha rá kell kelni ,
 Semmikép sem tud a helyéből kikelni.
 Ronts be azért hozzám , te kis tüzkögyerek !
 Bizony meg nem bánod , én fogadni merek.
 Jöjj a föllegeken , viharon , lóháton ,
 Vagy akárhogy , de hát — ember léssz a gáton !
 Hozd el magaddal gyöngyéleted keservét ,
 Zengő költészeted fülemile-nyelvét ,
 Lelked szivárványát — s keblünk örömére
 Bocsásd föl azt itt a barátság egére.
 A borongó lelkű dalnok : B e r e c z Károly ,
 Szinte leszáll hozzám a Kárpát fokáról ,
 Egy kis lány álmai úgy környékszik őtet ,
 Miként a délibáb a virágos rétet. —
 A magyar barátság ősi fénysugára
 Világot vet fáim csöndes alkonyára ,
 Várunk bennetek , mint Noé a galambot ,
 Mely meghozta néki a kivirúlt lombot :
 Tiétek lesz szívem minden dobbanása —
 Ah , az ily örömnek , hidd el , nincsen mása.
 — Hogy tudtára adtam , nagyon örült E l e k :
 „No csakhogy meghozzák egyszer a jó szelek !
 Mond — együtt lesz akkor Kemenesnek színe ,
 Legalább egy pohár bort csak iszunk vele.“
 Ezt felelte , s nagyot ugrott örömében ,
 Jó , hogy éppen pohár nem volt a kezében :

Mert ezt , tudom , ugy a földhöz kente volna ,
Hogy össze nem szedné többé egész Tolna.

Kedves leveleddel , melyre most felelek ,
A lelkemhez nyultál te kis palócz gyerek !
Hangod érzelmem legszentebb húrját érte :
Jer , hadd csókoljalak összevissza érte !
Egy árkádi liget lesz a házam tája ,
Szép tündérgondolat kertem minden fája.
Zengő madárnak a szived legjobb lenne ,
Aztán a levegő magam leszek benne.
Édes elmerengés e ligetnek árnya ,
Rózsákat hullat rá a képzelet szárnya —
S ha örömünk fája majd új lombot hajta :
Költészetünk legyen a verőfény rajta. . . .

De már most megbocsáss , többet nem írhatok
El vagyok foglalva , mert épen hordatok :
Föl kell jegyeznem a bejött keresztszámot ,
Másképp kétszeresen kiveszik a vámot;
Azért a többire majd szóval felelek ,
A jó Isten veled , te kis palócz gyerek !

HOVÁ LETT A HARMAT? . . .

Hová lett a harmat a virágos ágról ?
 Hová lett az öröm gyönyörű orzádról ? . . .
 Harmatot fölitta nap arany sugára ,
 Örömed elveszett szívem bánatára.

Elveszett, elveszett egykét pillanatra ,
 Talán a multakhoz tévedt gondolatra ,
 Hová szárnyain egy szerelemsugárnak
 A sötét fájdalom pillangói járnak.

Ki tudja , ki tudja : hová száll a madár ?
 Ábrándozó lelked , ki tudja , merre jár ?
 Ki tudja : örömed vajjon kinek szántad ,
 Én vagyok-e , más-e a legjobb irántad ? . . .

Én csak azt tudom , hogy fáj a lelkem érted ,
 M'óta sötét lángu szemed reám mérted ,
 S m'óta kis kacsódat a kezembe adtad :
 Szinte kedvem volna meghalni miattad !

MIT AKARTOK TI ?

Mit akartok ti ? . . . Ez már szép dolog !

Békóba verni a költészetet ?

Tengerből hozni a fáknak virágot ,

És a madárnak földből éneket ?

Czérnán kimérni a nép gerjedelmit ,

Melyek virágként lelkén fajzanak ?

Kétségbe vonni álma ragyogását ,

S értelmét szíve dobbanásinak ?

És megtagadni a szerény világot ,

Mit a természet anyakeble szült ;

Költészetének tündér birodalmát ,

Mely eszméivel úgy megnépesült ?! —

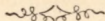
Mit akartok ti ? . . . féken tartani
A népkedélynek tarka madarát ?
Írányt mutatni tán a gondolatnak ,
Mely végtelenből végtelenbe lát ? . . .

Parancsot adni a serdülő fáknak :
Mikor és milyen lombot hozzanak ?
Kiszabni utját a futó pataknak ,
És a csillagok ragyogásinak ? . . .

Vándor felhői a költők honának ,
Mosolyognom kell vajudástokon :
Hideg beszédtek óriási bércze ,
Kis hangyaturás tarka pázsiton ,

Mit észrevétlen elmos az idő
S rajt új virágot növel a tavasz :
Vessétek bár meg napját e tavasznak ,
Mivel a dalnok égő lelke az.

Vándor felhői a költők honának ,
Szavatok elhal mennydörgésivel ;
De a természet újra hoz virágot ,
És a pacsirta folyvást énekel ! . . .

RESZKET A LOMB. . . .

Reszket a lomb, sir a madár,
Zúg a szélben egész határ —
Sötét felhő jár az égen,
Nem mehetek át a réven.

Esteledik . . . s túl a falun
Világosság kél a borún:
Anyám házának ablaka —
Galambom pillantott oda

Révész gazda! — ha csak lehet —
Kérem szépen kegyelmedet :
Ereszsze ki a ladikot ,
Tovább már nem maradhatok.

El kell mennem , törik , szakad !
Föl se vegye a habokat —
Hej nagyobb baj ér engemet ,
Ha nem látom kedvesemet !

HOVÁ, HOVÁ, NŐ? . . .

Hová, havá, nő! álmaim virága,
 Mily szélre biztad kétes sorsodat?
 Megnépesült tán vágyad pusztasága,
 S titkos hatalmak árja visz, ragad? . . .
 Vigyázz! az élet örvénynyel tele:
 Ármány s csalódás játszanak vele.

Ismérem én e rejtélyes világot,
 Benne azért oly ingatag hitem;
 Magas sziveknek ritkán nyujt virágot,
 Kábítani tud, de boldogítani nem!
 A boldogság csak alkalomra vár,
 S elszáll, miként a repülő madár.

Ha tiszta érzés kincse hű szivednek :
 Ne menj , ne menj a csábos kép után !
 A tél fagyában rózsák nem teremnek ,
 S a pusztá álom boldogít talán ? . . .
 Hogy boldog is légy , más kell oda , más :
 Magasztos szívtárgy és föláldozás.

S véled , hogy ezt ott föl fogod találni ,
 Hol a léleknek szebb világa nincs ?
 Nehéz küzdéssel nem bír szembeszállni ,
 Mert korlátoltság rajta a bilincs !
 Költészet nélkül pusztaság e lét ,
 Egy jó szóért is od'adnám felét.

Maradj , maradj hát , lelkem közelében ,
 Várj , míg hitemnek új világa kél ,
 S a szerelemnek ábrándos körében
 Kétségimről leolvadand a tél ,
 S a szent reményben győz meg kebeled :
 Hogy van még nő , ki igazán szeret.

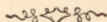
S mert ily szerelmet , ilyen tiszta lángot ,
 Kétes jövőért el nem adhatok :
 Sirunkig tartson a nap ragyogása ,
 Mely majd egünkön földerülni fog ;
 S nem kényszerítve , de önként megadva ,
 Hozzon virágot a boldogság magva.

Mások ily kincsért máskép esdekelnek : }
 Engem boszant a mindennapiság ;
 Nincs értéke a koldult szerelemnek ,
 Mit sok talán csak hiúságból ad ;
 Ha szíved önként nyitja meg magát :
 Megtört hitemnek új világot ad . . .

De mit tagadnám : egy mély sejtelemnek
 Borongó titka nyomja lelkemet ,
 Kődében égő kincsepek teremnek
 S befátyolozzák könnynyel a szemet. —
 Elmondjam-e ? . . . nem, ah nem mondom el ,
 Hadd rejtegesse e fájó kebel.

Te ritka nő vagy , hogyha lelked olyan ,
 Milyennek vallá édes hangu szád :
 Ilyen nőt bírni , ilyen nőt szeretni,
 A síron túl is boldogságot ad !
 De ha csalódnám ? — oh , e gondolat
 Viharzó lelkem lelkéig lehat !

Ugy fáj a szívem , ha rád gondolok ,
 S mégis oly szent e gondolat nekem ;
 Egyetlen szódra , ha kell , meghalok ,
 De lelkem tőled el nem téphetem ;
 Nekem még a halál is szép tavasz ,
 Csak tőled , oh csak tőled jöjjön az !

KIJÁROK AZ ŐS HEGYEK FOKÁRA . . . .

Kijárok az ősz hegyek fokára ,
Lelkem , a múlt vándor holdsugára ,
Ugy világít át a régi jóra ,
Mint gyászjében mécsvilág a tóra.

Sima a tó , némaság körötte ,
Csak a szellő sohajt át fölötte :
Szárnyain szétszaggatott nagy álmak —
A történet virágai szállnak.

Egykor e tón gyászvihar csatázott ,
S embert , hajót a mélyére rázott ,
S most temetve mennyi kincsek vannak ,
Isten a megmondhatója annak !

MI VAN ABBAN. . . .

Mi van abban a pohárban ,
 Méreg-e , vagy bor talán ?
 Hogyha méreg : ide vele !
 Lelkem is azzal van tele ,
 Hadd iszom ki szaporán. —

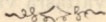
Minden álom a világon ,
 Egy való csak : a h a l á l — —
 És az ember gyáva féreg ,
 Bálványai — szenvedélyek ,
 S lelke oly vad , oly kopár ! . . .

Volna benne ész a jóra ,
De önzés rajt a bilincs —
Képe az erényt mutatja ,
S ördögöt szül gondolatja ;
Oh mert szíve — szíve nincs!

Tőrnek nézi a virágot ,
Hogyha másban bűnt kutat ;
Nagy- s nemesről nincs fogalma :
E szentségek birodalma
Neki üdvöt nem mutat.

Nincsen üdv itt az erénynek ,
Tövises a rózsaszál —
A remény ? csillám az ágon — —
Minden álom a világon ,
Egy való csak — a h a l á l ! . . .

Mi van abban a pohárban ,
Méreg-e , vagy bor talán ?
Hogyha méreg : ide vele !
Lelkem is azzal van tele ,
Hadd iszom ki szaporán !

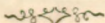
CSÖNDES ÁBRÁND. . . .

Csöndes ábránd nyájas holdvilága,
Siró fölleg: hű emlékezet!
Van-e enyhed e szív fájdalmára,
Mutathatsz-e menedékhelyet? . . .

Szép remények édes gondolatja:
Éji bokron álmadó sugár!
Leszállsz-e még a sötét romokra,
Hol jövődöm megváltásra vár? . . .

S z e r e l e m n e k f á j ó b o l d o g s á g a :
Tündérhattyu a bánat taván ,
Harmatos lomb elhulló virága ,
Megismersz-e ennyi gyász után ? . . .

S z e n t k ö l t é s z e t , lelkem fényes napja :
Virágok közt éneklő patak ,
Adsz-e hangot e tisztán verő szív
Új s szokatlan dobbanásinak ? . . .

ALIG VÁRTAM....

Alig vártam
 Ezt a kedves tavaszt —
 Zeng a madár ,
 Kizöldült a haraszt.
 Suttognak a falevelek ,
 Cseng a berek.
 Gólya jár a kávéskúton
 S zöld vetés közt ,
 Tarka nép a gyalogúton.
 S míg elsuhog a czifra sor :
 Lány szellőtől ing a bokor ,

Virágain harmatcsepek
 Tarka fényben ,
 Gyöngyruhában ,
 Zöld edényben ; —
 S árnyékában
 Fűnek , fának ,
 Mintha félig rejtezetten
 Apró szellemkék volnának ,
 S ismeretlen suttogásban ,
 Zengelemben ,
 Sohajtásban
 Megszólal a tündérvilág. —
 Imáira
 Ing a virág ,
 Mozgásba jó a hangyaboly ,
 S a nap arany hullámiból
 Szivárványos kis pillangók ,
 Sötét dongók
 Fejlődnek ki s odább szállnak
 Virági közt a határnak. . . .

Kijön titkos rejtekéből
 Egyegy mákszem piros bogár ,
 S ki mondaná meg : mire vár ,
 Bámul-e , vagy gondolkodik

Egy darabig? . . .
 Gondolatja:
 Tarka álom,
 Arany mese,
 Kis pillangó
 Rózsaszálon;
 Bámulata:
 Csöndes homály,
 Picziny szeme
 Sugárinál, —
 Kábitó lég,
 Fájó gyönyör,
 Mely üdvözít,
 Mégis gyötör! . . .

Nyelve, hangja van mindennek,
 A lány szellők jönnek, mennek.
 Beszélnek a
 Falevelek,
 A madarak
 Szerelembe estek velek. —
 Halvány füstöt ereszt a láb,
 Tulragyogja a délibáb;
 Tündérváros kél a síkon,
 Rózsafölleg,

Aranyhullám
 A ké kellő hegyormokon.
 Hol megjön, hol oda szalad
 Egy kis tündér: a gondolat!
 Megfürdik ott
 Arany medenczében,
 Aranyhalmok
 Gyönyörűségében.
 Selyempatak
 Megmosdatja,
 Hajnalszellő
 Elringatja;
 Ápolgatják tündérkezek,
 Patyolatból vannak ezek,
 S álmot, rózsákat teremnek:
 R ó z s á i t a s z e r e l e m n e k . . .
 S a virágos
 Zöld vidéken,
 Sir a mezőn,
 Sir a réten
 A pásztorok furulyája:
 Itt legel a vidék nyája.
 A vén „Bundás“
 Itt szundikál
 Gazdájának

Lábainál. —

S nagy derülten

Fenn az égen

Elkezdette

Régesrégen

Röpködését,

Éneklését

A levegő pikolája

A pacsirta —

Ő a tavasz arany szája,

S a pásztorok templomának

Csöngetyűje,

Orgonája. . . .

Benn a falun

Kong a harang

Ünnepnapon,

Vasárnapon:

Meghallja a

Kerek vidék,

S jön a nép a

Gyalogúton. —

Szinte mozog egész határ.

S ha kérdenéd: hová, hová?

Bizonyosan azt mondaná:

Hová-e? . . . hát a templomba ,
 Mi a tatár! . . .

Közte van a falu gyöngye ,
 Ékessége ,
 Virágszála :
 Selyemkendő
 Lobog nála —
 S a merre lép
 Piczi lába :
 Liliom hull
 A nyomába ,
 A szerelem lilioma ,
 Barna legény hulló v á g y a ,
 Ez a kis lány boldogsága —
 Lány reménye ,
 Szemefénye ; —
 Örömének
 Vetett ágya ,
 Holdvilága. — — —

S a mint lassan
 Menten-mégyen :
 Száll a lelke

Arany réven ,
 Ismeretlen táj ölére ,
 Hol a szellők szebben sírnak ,
 Illatosb a rét virága ,
 S a madárdal boldogsága
 Szebb álmat hoz a szemére.
 Zengelem van
 Fűben , fában ,
 Szép gondolat ,
 Lágy szerelem
 Minden bokor árnyékában.
 Van virága ,
 Boldogsága
 Minden édes pillantásnak ;
 Fájó üdvé
 Minden forró sohajtásnak.
 Minden levél
 Örül , játszik ,
 Minden porszem
 Élni látszik.
 Annyi öröm ,
 Mint a harmat ,
 Gyöngyözi a
 Birodalmat ;
 Minden fünek

Szerelmese ,
 Minden szálban
 Tündérmese. —
 S mind , a mit lát ,
 Mind , a mit sejt :
 Kicsi keblét
 Érinti meg ,
 Mely hallgatag ,
 De nem felejt :
 Titkon érez ,
 Titkon piheg. . . .
 — S benn a falun
 Kong a harang ,
 Utczahosszat tarka sereg :
 Lányok , ifjak , hajlott banyák
 S hosszú hajú ősz emberek
 Együtt mennek a templomba :
 Minden kebel egy kis világ. . . .
 Fakad-e a többinél is
 Titokban ily tündérvirág ?
 Mely csillogó
 Örömöket ,
 Rózsaálmát ,
 Szívgyöngyöket

Szórna rájuk
 Alattomba',
 Mig beérnek
 A templomba ? . . .

Mise után
 Künn a síkon :
 Selyemréten,
 Zöld pázsiton
 Tarkabarka szép leányok
 Szivárványos vegyületben —
 Gyöngymadarak a ligetben —
 Mulatoznak ,
 Játshadoznak ,
 Csak úgy röpül pántlikájok —
 S a mosolytól
 Ki-kigyúlad piczi szájok :
 Szép gondolat
 Pirosítja ,
 Gyöngye szellő
 Megsimítja ,
 Meleg sugár
 Fölhevíti ,
 Lágy énekszó
 Édesíti. . . .

Sokszor ekkép énekelnek :

„Ne higgyetek a legénynek !“

De csak hamar jóvá teszik

S így végezik :

„Ez a legénybanda ,

Haj mily czifra !

Közte a legszebbik

Milyen nyalka !

Hej a rubin rubintja ! —

Szereti is galambja ,

Az a barna !“

S eljátszanak

H a t o s f u t ó s t ,

S z e m b e k ö t ő s t ,

B u v o g a t ó s t . . .

Hányszor mondják

Csintalanúl

A szép nevető galambok :

„Mese , mese , mesét mondok ! . . .“

Árnyékában

A bokornak

Öreg banyák

Kukorczolnak.

S elbeszélnek
 Régiekről :
 Labanczokról ,
 Őseikről —
 S mint a tó a pusztaságon ,
 Verőfény a száraz ágon ,
 Kopár sziklán rózsabokor
 Az arany nap lehúnytakor :
 Ugy világít gondolatjok. —
 Gyakran mondják :
 „Tudod , apjok !
 Mikor hozzám
 Járogattál ?“
 De az öreg némán pipál ,
 Csak úgy biczent néhanéha ,
 Belebólintván a szóba.
 Tarka álom ,
 Bágyadt kedély
 Száll szivére ,
 Száll szemére :
 Egyik lankaszt ,
 Másik regél
 Az öreg nagy
 Örömére. —
 S átveszi az álomország

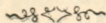
Egész terjedt birodalmát ,
 Mely számára mindent terem :
 Tövisbokrot , aranyalmát —
 Egyikből is , másikkól is szakaszt —
 Használja a tavaszt. . . .

S míg ő alszik , mint a hervadt virág ,
 Körülötte pezsg az egész világ.

Lágy csicsergés ,
 Levélzörgés ,
 Szunyogdongás ,
 Lassu csengés
 A kis bokrok árnyékiban —
 Muzsikaszó ,
 Betyárének ,
 Hejjehuja
 A faluban. . . .

S ha fölébred alkonyatra :
 Elballag a kávéskutra —
 Találkozik
 Zöld mezővel,
 Lágy illattal ,
 Hús szellővel ,
 Szép leánynyal —
 Hullámozó barnával :

Piros alkony
 Piros rózsájával. . . .
 Rácsillámlik a szentjánosbogár ,
 Igaz gyöngyöt terem minden fűszál.
 S lába alatt megcsendül a haraszt :
 Pitypalattyok üdvözlík a tavaszt. . . .

A KÖLTŐ KEBLE. . . .

A költő keble kis világ :
 Lakója é r z e l e m ;
 Lakója egy szép rózsaaág ,
 A lányka képe e virág —
 S szerelme : egy elem !

A költő napja : k é p z e l e t ,
 Erőben isteni ,
 Egy félvilágot lángol át
 S dicső népet , dicső hazát
 Képes teremteni.

A költő kincse: drágakő,
Emlékezet neve,
Mely sorsa balcsillagzatán,
A gyászt teremő mult után,
Sötét átok leve.

A költő kincse multban él;
Jövője oly sötét! —
Jövőre, multban, nincs remény;
Mert fényvilágát a kemény
Sors átka törte szét.

... S a költő keble kis világ:
Lakója érzelem,
Lakója hervadt rózsaaág;
A multnak romja e virág,
S fájdalma fő elem.

Ah, hunyj le gyász emlékezet,
S te képzeletsugár!
A költő napja multban él:
S mért lennétek, ha nem remél,
Ha nincs jövője már?!

Vagy égő keble élje át
 Az évek századát ?
 Egy emberélet oly csekély ,
 A multnak ily emlékinél
 Kisírni bánatát ! . . .

CSALÁDI ÉLET. . . .

Családi élet! csöndes, boldog élet,
Elzárt mennyország, ábrándos való!
Mely a tündérek álmaiból regéled:
Legyen hozzád is egykét árva szó. . . .

Mint a madárdal szállott át felettem
Virágos képed, e szép gondolat;
Lágyan, szelíden — szinte azt hihettem,
Hogy a tavasznak sohajtása vagy.

És álmat adtál, édes, kedves álmat,
Adtál lelkemnek gyermeteg kedélyt,
Lágy hangokat a kikelet szavának,
Csöndes merengést, fájó szenvedélyt.

Hulló virágból dalt a képzeletnek ,
S a dalból aztán zengő patakot ,
Melynek hullámin tündérek nevetnek ,
S a szerelemből szőnek új napot. . . .

Árnyas ligetben gondoltam pihenni ,
Szinte érzém az ibolyák szelét :
Lelkemnek álmát nem zavarta semmi ,
Tündérvilággá kiesült a lét.

Láttam a vágnak rózsás fátyolából
Kibontakozni álman angyalát :
Sugarak lettek édes sohajából ,
S megaranyozták a költő dalát.

Láttam miképen született mosolygó
Pillantásából a szelíd gyönyör !
Üdvösségemnek fakadó virága ,
Mely boldogít és mégis fáj , g y ö t t ö r.

Láttam örömben , láttam fájdalomban
A kedves lányt , e szőke gyermeket ,
Lelkére szálltam epedő dalomban ,
S lelkéből nyertem újabb életet. . . .

F e n n a lombok közt búgtak a galambok :
A l a n t lelkemben sirt az érzelem
Könyűitekkel , apró házi gondok ,
S kimondhatatlan édes szerelem ! —

Ábrándos álom : boldog elmerengés !
Oh tartsd magadnál fájó lelkemet ,
Adj egy csepet a végtelen gyönyörből ,
Melyet elérnem tán ugysem lehet ! . . .

KIRE VÁRUNK ? . . .

Kire várunk ? az irgalmát . . .
 Czimboráim , igyatok !
 Ördög , pokol ! honnét van , hogy
 A szó nem fog rajtatok ?

Hová lett a tűz , a lélek ,
 Hová lett a gondolat ?
 Tán a multat látogatja ,
 Hogy egyitek sem mulat ? !

Bizonyosan . . . 'sz mit tagadnám ? !
 Magam is úgy vagyok én :
 Megmozdult egy régi bánat
 A szívemnek fenekén ,

S lelke met befátyolozta ,
Addig beszélt hozzája
Az én kedves S v a s t i e s Muki
Barátomnak nótája.

Haj e nóta ! . . . benne van a
Régi érzés , régi gyász —
Ember legyen , a ki nem sír ,
Ha igazán rávigyáz.

Hogyan is volt ? — még csak egyszer !
De csupáncsak egyszer ám !
Nehogy végre sirjában is
Megmozduljon ős apám.

Csupán egyszer ! . . . hadd szívjanak
Új életet ereim !
Aztán többet nem beszélek —
Beszéljenek könyeim. . . .

Vagy ne is huzd többet -- elég
Volt ezt egyszer hallani ,
S átérezni , a mit szóval
Ki nem lehet mondani.

A mult minden percze , mint az
Égő csillag , hulla rám :
Tán szívem is megrepedne ,
Ha még egyszer hallanám.

Hol megöl , hol újra éltet ,
Hol , tudj' Isten , mit mivel ? ...
Talán benn egy egész világ
Keseredett szíve ver.

Örülök is , búsulok is ,
Azt sem tudom , hogy vagyok ? ...
Szívemben egy új remény – míg
Szememben a könny ragyog. ....

Öreg pajtás ! ide tekints ,
Csókolom a szívedet !
Édes nótád bele oltá
A lelkembe nevedet.

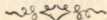
Az én lelkem virágos fa ,
Virágok rajt a dalok :
S mindig új dal terem rajta ,
Ha tereád gondolok.

Huzd el nekem egyszer azt a
 Régit , édes öregem !
 A melyikben az is benn van :
 „Piros bársony süvegem.“

S fölemelem poharamat ,
 Összekocshintok veled ,
 S gondolatim hullatom , mint
 Virágit a kikelet :

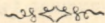
Felköszöntlek magyarosan —
 S aztán megint mulatok. . . .
 Kire várunk ? az irgalmát !
 Czimboráim , igyatok !

AH, NE HIDD. . . .

Ah, ne hidd, hogy elfeledlek,
 Arany álmam, tégedet:
 Mivel tilt a sors, a végzet
 Nekem adni kezedet.
 Elfeledni!? . . . feledi-e
 Rejteket a kis madár?
 Virágos partját a csermely?
 A tavaszt a napsugár?

Arnyékát a szomorúfűz ,
 A mező a harmatot ?
 A kerek föld levegőjét ,
 Az égbolt a csillagot ? . . .
 — Legyen bármily nagy a bánat,
 A sors bármily mostoha :
 Korán halni megtaníthat —
 De feledni — — — már soha !

OSZK

ILLATOS SZÉL. . .

Illatos szél , rózsahajnal ,
Ifju ábránd , képzelet ,
Völgyek , erdők zöld viránya ,
Álmaimnak szent magánya :
Ringassátok lelkemet !

Holdvilágos erdők csönde ,
Gyászköd a völgy alkonyán ,
Ibolyáknak titkos álma ,
Emlékezet szende árnya :
Borúljatok énreám !

Harmatos füvek sirása ,
Ismeretlen hangzatok ,
Titkos ábránd halvány éje,
Suttogó lombok meséje :
Szerelemről szóljatok !

Rózsaláng a bérczek ormán ,
Zizegő szél , hűs patak ,
Fülmiléknek dalolása ,
Tavaszköny sohajtása :
Egy szép álmat hozzatok.

Epedő vágy , méla bánat ,
Megcsalódott képzetek ,
Fájó szívem gondolatja :
Szerlem virágpatakja —
H a d d á l m o d j a m v e l e t e k !

NAGY BALGASÁGOK. . . .

Nagy balgaságok hareza a világ,
Tévedt fogalmak mérik lépteit;
Reménye, vágya végtelenbe vág,
Céljához tért az idő karja nyit,

Mig lángostorral vonul rajta át
A történet és hinti a magot —
S a mag kikelvén, öntudatlanul
Teremt egére egy új csillagot.

A történetet fogalmak teremtik,
S a fogalmakat mi más, mint a kor?
Az ember fegyver az idő kezében,
Vagy egy egres virágzó bokor.

Mosolyog ő és sebeket csinál,
Hibás fogalma parancsol neki:
Földig borúl az önzés lánginál,
Míg az erénynek gyöngyét megveti.

S vajjon mikép van, hogy így ál fogalmak
Rabjává lesz a szabad akarat?
S a munkás ész a szellem birodalmán
Kalász helyett, csak gyomokat arat?...

Mert a téveszmék körülfollegezték
Szellemvilágunk vezércsillagát:
A tiszta vallást, melynek sugaránál
Az igazság megmutatá magát....

Nagy balgaságok harcza a világ,
Tévedt fogalmak mérik lépteit —
S hol az önzésnek sötét férge rág:
Elviszi onnét áldását a hit.

... Isten! ki látod mind ezt a magashól,
Teremts e népbe több hitérzetet!
S a hamvadozó erény csillagának
Adj új világot, adj új életet!...

Hej nem vagy te gondolat;
A gondolat elszabad;
Hánem vagy, hánem vagy,
Örömmel árvád,
Mely, miként a nap sugar,
Visszatér a szívedre,
Hová lehken vonja.

Hej nem vagy te rózsa;
A rózsa hangot nem ad;
Hánem vagy, hánem vagy,
Hánem az ellő;
Sohajtsd a tőröket,
Az örömet, a virágok

HEJ CSICSERGŐ. . . .

Hej csicsergő kis madár!
Ne légy olyan csapodár,
Mintha volnál, mintha volnál
Szép lány gondolatja;
Mintha volnál piros rózsa,
Mely a szálló pillangóra
Levelét hullatja.

Hej nem vagy te gondolat :
 A gondolat elszalad ;
 Hanem vagy , hanem vagy
 Örömem árnyéka ,
 Mely , miként a nap sugára ,
 Visszahajlik éjszakára ,
 Hová lelkem vonja.

Hej nem vagy te rózsaaág :
 A rózsza hangot nem ad —
 Hanem vagy , hanem vagy
 Bánatom szellője ;
 Sohajtásid — titkos vágyak :
 Az örömek , a virágok
 Elhervadnak tőle. . . .

REJTELMEK ÁRNYÉK. . . .

Rejtelmes árnyék, ködbe szállt tavasz !
 Mi vagy te nékem szent á b r á n d o z á s ? . . .
 Fájdalmaimból született gyönyör ,
 Egy néma dal , mely az egekbe tör ,
 Melyet kivülem nem ért senki más.

Beteg vidéken fakadó virág !
 Mi vagy te nékem szelíd f á j d a l o m ? . . .
 Eltűnt örömek fenmaradt nyoma ,
 Letiprott vallás ősi temploma :
 Egy új világban régi sírhalom.

Arany pillangó téli fák között,
 Mi vagy, mi vagy te nékem néma v á g y ? . . .
 Az élet könyve meghalt arczokon,
 Mit oda sirt egy részvevő rokon ; —
 Tengerbe hullott halovány virág.

Lengő szivárvány, csillagos vidék,
 Mi vagy te nékem éltető r e m é n y ? . . .
 Tündérvilág, mit eltakart a mult;
 Könyv, melyből lelkem csalódní tanult;
 Kábitó álom, üres tarka fény.

Abrándos fölleg, vérző rózsaaág,
 Mi vagy te nékem fájó s z e r e l e m ? . . .
 Nap, mely elveszté fénylő sugarát;
 Vándor madár, mely nem talál hazát:
 Fa, mely gyümölcsül könyeket terem! . . .

KICSINY HÁZBAN.

Kicsiny házban gyertyavilág ,
Ott lakik egy sötét virág ,
Barna kis lány , sötét virág ,
Hej be régen várok terád !

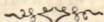
Körülem a vész zúgva jár ,
Üvöltöz a halálmadár ,
Lesek , várok , a mig lehet ,
S nem ad a ház életjelet.

Megzörgetem az ablakot,
 Feleletet még sem kapok :
 Üres a pad benn — semmi nesz ;
 Jaj , istenem ! mi dolog ez ? ...

Bezörgetek egyet megint ,
 S fölsohajtok szívem szerint :
 Isten veled , ha megcsalál !
 Majd megvigasztal a halál. . . .

Zokogás hat ki fülembbe ,
 Mely könyvet csal a szemembe :
 „Ne haragudjék kend reám ,
 Halva fekszik édes anyám. . . .“

NEM MONDOM EL. . . . .

Nem mondom el,
 Mért fáj úgy e kebel? . . .
 A mult kihamvadtt sziporkáival,
 Mint tenger gyöngygyel, mért játszik a dal? . . .
 Az emlékezet rózsái felett
 Mit álmodott a tündérképzelet?
 S egy új remény szent ragyogásinál
 Az elsötétült lélek mit csinál
 Szelid sejtelmivel?

... Nem mondom el!
 Szó, név, minek
 A szív érzelminek?
 Csak addig édes ez a drága kincs,
 Mig ember ajkán mondott neve nincs.
 A fájdalom szent addig, mig titok,
 Virágozási a sohajtatok,
 Köny e virágok hulló levele,
 Mit elsodor a búbánat szele
 ... A szív érzelminek
 Szó, név, minek?

Milyen sötét
 Mindenfelé a lét?!

Virág után én nyulni sem merek,
 Megmérgezek az önző emberek ...
 Egy rózsafölleg az én életem:
 Nem látja benn a villámot a szem.
 Ah, hadd maradjon zártan a kebel:
 Egész világom ott rejtettem el,
 Ne lássák a szív belső életét
 Milyen sötét!...

SZÓL A PACSIRTA....

Szól a pacsirta, zöldül a határ :
 Repülj, repülj föl pihenő sugár,
 Ragyogó hullám: arany k é p z e l e t !
 Repülj, repülj föl . . . menj ! . . . Isten veled !

Hadd ébredezzen ismét általad
 Virágos erdőd : a szép g o n d o l a t ,
 S az ábrándoknak tündéréneke :
 Fájó szerelmem szent költészete.

Hadd a tavaszt, a zengő ligetet,
Keress föl egy kis szőke gyermeket;
Játszál, mosolyogj, mulass el vele,
Szelíden, mint a liliom szele.

Virágos árnyék légy a merre jár,
Zokogó szellő sohajtásinál,
S ha tán szerelmet érez kebele:
Légy az ábrándok rózsás erdeje.

Légy tündérálom, légy alkonysugár,
Aranypillangó, nevető madár,
Légy epedő vágy, édes szenvedély,
Virágillat, mit elkapott a szél.

Légy aranycsillag márványhomlokán,
S csókold meg őt, ha rám gondolna tán;
Ha rám nem gondol — légy beteg virág;
S ha másra gondol — — — szomorúfüzág!

AZ ÉN GONDOLATOM. . . .

A z é n g o n d o l a t o m — délibábos róna ,
Végig ragyogja az emlékezet napja , —
Virágok nyílnak benne messze , távol ,
Csillagok esnek rá az éj homályából ,
Szárnyra kelt tenger, mely gyöngyeit hullatja.

A z é n l e l k e m v á g y a — nap a havas fölött :
Ragyog , de emészt is , sugár lobogója ;
Siró madár hervadt szomorúfüz-ágon ,
Jéggé fagyott harmat kiszáradt virágon .
Melyen elaludt az öröm pillangója.

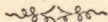

Az én szerelmem — egy megmérhetlen folyó:
 Bele hal az öröm, bele hal az élet!
 Virágos örvénye egy tündér határnak,
 Csillagos tó, melyen sugárhattyuk szállnak,
 S ha közelökbbe jössz — — elrepülnek tőled. . .

Az én reményem — egy elvesztett gondolat,
 Megkésett sugára a leszálló napnak,
 Epedő madárdal, mely csak bucsúzni jött,
 Tarka szemfedő a beteg élet fölött,
 Üres kalász, melyet mégis learatnak. . .

Az én édes multam — elzárt aranyvizet,
 Szép öröm árnyéka, szerelem virága —
 Egy könyező csillag fájdalom éjjelén,
 Ábrándos álom a szűk valóság helyén,
 Rózsaláncz, mit a sors régen ketté vág.

Az én élvezetem — egy régi fájdalom,
 Emésztő gyönyör, mit a mult emléke ad —
 Föláldozás, melynek barátja a veszély,
 A sötét viharral együtt szálló levél,
 Melynek nem nyujthat már örömet a világ! . . .

SIESS HOZZÁNK....

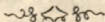
Siess hozzánk , gyönyörű kikelet :
Még ez egyszer találkozzam veled !
Gondolatim gyöngyökként fakadnak :
Neked adom , vidd el virágmagnak .

Képzetelem aranyos sugára
Pillangóként száll le majd a fára :
Vajjon ezt is kinek hagynám másnak ? ...
Neked adom — csillagragyogásnak .

Költészetem, e tündérek álma,
Mintha rád egy rózsafölleg szállna,
Ugy vonul át völgyein a tájnak:
Neked adom — arany szivárványnak.

Szerelmem — a bércz zengő patakja,
Virágaid között megy el utja;
Álmaim rajt villi-tánczot járnak:
Neked adom — éneklő madárnak....

Siess hozzánk, gyönyörű kikelet:
Még ez egyszer találkozzam veled!
Ha üdvömet már ugysem találok,
Karjaid közt hadd legyen halálom!

A TENGEREN.

— 1852. június 30 ikán. —

Fölöttem tiszta ég ,
Alattam a habok :
Ég és habok között
Oly ábrándos vagyok !

Lelkem , mint a sugár ,
Fut át a tengeren ;
Habként születik és
Merül le a jelen.

Én a habok közül
Rózsákat szaggatok ;
Mi mások e rózsák ,
Mint szép gondolatok ,

Melyeket a j e l e n —
Képzelmem fátyolán
A j ö v ő n e k küld át ,
Ajándékul talán ? —

S mig e gondolatok
Lelkemre nevetnek :
Lágy ölére hintem
Az emlékezetnek.

VÖRÖSMARTY HAMVAINÁL.

Ki vagy te, itt a földnek mélyiben ,
Hogy sír fölötted mindenegy fűszál ?
S szinte remeg a földnek kebele,
A köz részvétnek sohajtásinál ?

Ki vagy te , hogy oly bánatos sugárban
Uszik fölötted hold és csillagok ?
S még a madár is gyászol a határban ,
Még a nap is csak bágyadtan ragyog.

Ki alszod itt, a hősök emlékével,
A d i c s ő s é g n e k tündérálmaít,
Mely visszajő a szellők énekével,
S hálás könyekkel mély sirodba nyit? . .

Ah! ismerem e szentelt hamvakat,
E tengerbe süllyedt fényes szigetet:
Itt a légből is édes dal fakad,
S imára hívja a t e r m é s z e t e t.

Megszűnt dobogni a magas kebel:
A dalszentségek élő temploma,
A lelkesedés aranyszigete,
A régi nagyság beszélő nyoma!

De e szigetnek gyönyörű virágít
Széthordozzák a megindult habok,
S a halhatatlan lélek diadalma,
E nap — fölötte most is fenragyog!

Elárvult kornak fáradt csillaga!
Áttekintettem lábaid nyomát:
Ott örködik a dicsőség maga,
S mosolyogja az idők ostromát.

Fölötte némán , rózsás föllegek közt ,
 Örök tavasz leng — az e m l é k e z e t ,
 S virágot szór az elmaradt vidékből ,
 Hová már ösvény többé nem vezet !

S látunk a régi harczok éjjelében ,
 Midőn lelked a hősökkel beszél ,
 Kiknek nyomán a vérnek tengerében
 A hír galambja megpihenni fél.

S szavad hatalmán feltámad e kor ,¹
 És mennydörög a régi küzdelem :²
 Minden fűszálban egy hős vére forr ,
 Minden porszem egy nagy tettet terem.

Látunk a jósló szellem erejével
 Hiven kutatni s félni a jövőt ,
 S a lelkesedés szentelt énekével
 Meggyujtani a földet s levegőt.

Majd a merengő bánat holdas éjjén
 Buvárlani a szívnek fenekét ,

¹ Árpád kora.

² „Zalán futása”ban.

S elmondani a kesergő madárral
Az ábrándoknak bűvös énekét.

Az ifju búján, a lányka szerelmén,
A hontalannak imádságiban,
Boldogságban és szenvedő gyönyörben,
Teremtő lelked gondolatja van.

Neved: az elszállt hajnal támadása,
Neved: jövőnknek édes záloga,
A polgárhűség buzgó szentirása,
Mit a nemzet nem feled el soha!

Borostyán az a gyászromok fölött,
Melyet letépni nem bír az idő,
Örök csillag a történet egén,
Melynek mindennap új sugára nő. . . .

FALUHOSSZAT. . . .

Faluhosszat virágerdő

Harmatos ágakat termő :

Virágerdő az ifjuság ,

A szerelem harmatos ág.

Virágerdő virágozzál ,

Harmatos ág harmatozzál :

Ugysem soká marad veled

Aranyálmad — — a kikelet!

BETEGSÉGEMBEN.

Elszállott tavasznak aranyos madara ,
Kipusztúlt örömek viassziró dala ,
Rejtett vidék ölen fakadt csendes patak ,
Hullámos délibáb , ragyogó sivatag :
Ringass el engem — — emlékezet !

Életem folyóján áthajló bús fűzág ,
Futó napjaimból visszahulló virág ,
Kihalt remény sirján gyászoló gondolat ,
Örök éj , melyben rég eltévedett a nap :
Viraszsz fölöttem — — szomorúság !

Meleg tavasznapok verőfényes lombja ,
 Ábrándos ligetek kis bűgő galambja ,
 Láthatatlan illat a kinyílt virágon ,
 Csillámló harmat a szomorúfüz-ágon :
 Hozz egy szép álmot — — oh szerelem !

Rejtett napos vidék hideg , fagyos árnya ,
 Reménytelen élet halvány , sötét szárnya ,
 Megfejthetlen titok borongó fátyola ,
 Sötét fájdalmaim elringató dala :
 Takard be szememet — — csöndes halál!...

BÁNATOMNAK. . . .

Bánatomnak igaz gyöngye ,
 Epedő k ö n y , drága kincs !
 Látom , hogy fájó szívemnek
 Nálad hűbb barátja nincs.

Mind elhagytak , egyedül csak
 Te nem vagy még hűtelen :
 Benned visszaragyogtatja
 A mult álmát a jelen.

Hol van a te születésed ?
 Vajh ! ki küldhet tégedet ?
 Talán rózsás kebeléből
 Hullat az emlékezet ? . . .

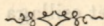
Gondolatom gyász egén te
 Vagy az élet csillaga ,
 Mit ábrándos fájdalmaim
 Élvezete sírt oda.

Benned ragyog , benned ég a
 Szerelem költészete :
 Elpalástolt érzelmeim
 Öntudatlan napja te !

Midőn ezüst fátyolodat
 A szemekre fölvonod :
 Elhalványul a búbánat ,
 E leghívebb rokonod.

S egy ábrándos enyhületnek
 Adja által a szívet ,
 Melynek jótékony varázsát
 Kimondani nem lehet. . . .

Oh köny ! benned imádkoznak
A legszebb gondolatok ,
Benned él a múlt emléke ,
Melyet oly hűn siratok !

Benned ragyog , benned ég a
Szerelem költészet :
Elpárasztott érzéseim
Öntudatlan napja te !
Milyen érzést éltél benned ?
A szerelem fényében :
Elhagyva a bűntudatát
E legdiverzibb érzésed
S egy ábrándos együttlétnek
Adja ki a szívét ,
Melynek jöttököz varázsa
Kémondani nem lehet .

SIK RÓNASÁGON. . . .

Sik rónaságon áll apámnak háza,
 Hová árnyékot a fák lombja vet:
 Lelkem galambként száll le udvarába,
 S a gyermekálom ismét rám nevet.

Oh gyermekálom ragyogó világa!
 Miért, . . . miért, hogy elvesztettelek?
 Alig születél e fák árnyékába',
 S a nagy világba mentem el veled.

Oh a világ egy örvényes mély tenger ,
Megtört hajó lőn rajta életem ;
Kis ősi hajlék , lombos kerteiddel ,
Be jobb lett volna benned énnékem !

Hová lett a v á g y , mely lelkem vezette ,
S az ábrándok fénynapja a r e m é n y ?
Hová lett a h i t , bizalmam szülötte ,
Mit az emberről teremtettem én ? . . .

A tapasztalás óriáskezevel
Eltörölte a csillagbetűket ,
Mikben fogalmam , ifju erejével ,
Lerajzoló az arany életet.

Jaj annak , a ki tiszta boldogságért
A nagy világba messze útra kél :
Szerény közelben keveselve a tért ,
Hol a megnyugvás kalyibában él.

Ki nagyot remél , az nagyot csalódik ,
Legjobb a kincs , mit tennen kebled ad —
Saját magadhoz legjobb hű maradni ,
S nem tudni : milyen romlott a világ ! ?

Küzdés az élet a nemes kebelnek ,
Melyért ö n é r z e t csak a jutalom ; —
Az emberektől : félreismerés , gúny ,
És a világtól ? — egy szűk sírhalom ! . . .

Édes anyám ! mért bocsátál el engem ?
Miért nem zártál karjaid közé ,
Midőn utolszor közeledbe mentem ,
S bucsúzó ajkam könnyed öntöze ?

Megcsókolál , mint a virágos rónát
Az elhanyatló véres napsugár ,
Mely nem tudja , hogy a közelgő éjben
A rekkenő táj fürgetegre vár.

Lánczoltál volna egyszerű szivedhez
Romlatlan lelked gerjedelmivel ,
Elzárva útamat az emberekhez :
Nem fájna most oly mélyen e kebel.

Ki sejté ? — ugy-e ? — hogy a nyílt virágot,
Mely a viharnek szárnyán útra kél ,
Csak elhervadtan hozza meg gyakorta
Egyegy ábrándos zengedelmü szél ? ! . . .

Szerény kis hajlék ott a rónaságon!
Nem tudtam, midőn árván hagytalak.
Minő nagy kincset rejtenek magokban
Az elzárkozott egyszerű falak.

Nem tudtam azt, hogy megelégedésre
E nagy világban a szív nem talál;
Hogy ez nem leend az a férfiúnak,
Mi a gyermeknek egykor — — te valál.

S elmerengve kőszüntem a
Halálkő termézetét,
A hervadó virágot,
Miket kezűl títetett.

És nem az lájt lelkeimnek, hogy
„Id napot” sem mondhatok:
Hánem, hogy a virágokkal
Együtt meg nem halhatok!

ÁTUTAZTAM. . .

— 1855. nov. 26. —

Átutaztam a vidéken,
A hol éltél, angyalom!
Sárga lombok voltak a fán —
Árva lett a völgy s halom.

Néptelen lőn a ház, a kert,
A hol egyszer láttalak:
Nincs ott senki, csak lelkeimből
Egyegy fájó gondolat.

S elmerengve köszöntém a
Haldokló természetet ,
A hervadó virágokat ,
Miket kezéd ültetett.

És nem az fájt lelkemnek , hogy
„Jó napot“ sem mondhatok :
Hanem , hogy e virágokkal
Együtt meg nem halhatok !

A KÖNNYELMÜSÉGHEZ.

Hej kedélyes gyermek, állj meg, csak egy szóra,
Szilaj könnyelműség ! hadd beszéljek veled !
Nálad van az élet tarka lobogója ,
De azért csak lassan , ne üss oly nagy szelet.

Csupa tündérálom minden áldott napod ,
Tiéd a képzelet tágas birodalma ;
Csillagok futása merész gondolatod :
Le nem nyűgöz téged a v a l ó hatalma.

Mezítláb sétálgatsz , mint a kevély páva ,
S örülsz sarkantyúid vidám pengésének ,
Rágalom kelepel lábaid nyomába,
S te azt mondod róla : „mily fölséges ének !“

Használad a jelent : a jövő iránti
 Aggodalmat merő bolondságnak mondd ;
 Pazar kezekkel szétszórod a virágot ,
 A holnapi nap már ugysem a te gondod.

Jer , taníts meg engem a bút elfeledni ,
 Altass el a kéjek ábránditalával ;
 Mutass virágot e végtelen kopáron ,
 Hozd közel lelkemhez , a mi olyan távol.

Örömet felszívom mérges italodnak
 Kábító fulánkját , mely emészt és éget :
 Csak egyszer lássam még , a mit elvesztettem ,
 Csak egyszer érezzem azt az üdvösséget !

De mi haszna ? . . . nem vagy úr a multak fölött ;
 Te a jelennek vagy csalfa kéjleánya :
 Azt a rózsát szeded szilaj gerjelemmel ,
 Melyet más undorral a mocsárba hányna.

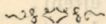
Olyan vagy te , mint a vándor lepke , mely egy
 Őszi est csöndében a virágra leszáll ,
 S reggelre , elhullván a virág : a kéjencz
 Kábító élvezet vágyának nem talál.

Te elégeted az öntudat virágát ,
Csalképeket rajzolsz az élet egére ;
Zsibbasztó mámorba fúlasztod a jelent ,
Bilincseket versz az ember szellemére.

Befátyolozod a multak aranyködét
Az érzéki gyönyör mámoros ködével ;
Elrablod a kebel ábrándos világát
A lélek nemesebb emlékezetével.

Ah , fordulj el tőlem — nem leszünk barátok !
A multak emlékét nem adhatom érted :
Pusztán áll a lélek szellembirodalma ,
Ha egyszer a multak álmait eltépted.

Ez az én lelkemnek egyetlen virága :
Nehéz fájdalommal s könyüvel neveltem ;
Édes kárpótlása a meghalt örömnnek ,
Melyben már annyiszor megnyugvásra leltem.

HÁRMAN JÖTTEK. . . .

Hárman jöttek látogatni :

A t a v a s z , e g y s z é p l e á n y ,

S a s z e r e l e m b o l d o g s á g a

Fényes tündér koronába'

A s z é p l e á n y o l d a l á n .

S m e g t a n u l t a m á l m a d o z n i ,

É d e s k ö n y e t e j t e n i ,

H a n g o t a d n i b á n a t o m n a k ,

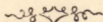
Ö r ü l n i a f á j d a l o m n a k ,

S m o n d h a t a t l a n t é r z e n i .

Mig ismét magam maradtam,
 Árván egyesegyedül:
 Elaltat az emlékezet,
 S néhány könyecsep az élvezet,
 Ha a szív fölmelegül. . . .

Lehet, hogy még visszajönnek
 A tavasz és szép leány,
 Kiket oly forrón szerettem,
 Mig egy hit lángolt fölöttem,
 Boldogságom hajnalán. —

Ők talán még visszajönnek,
 Gondtalanúl, vidosan? . . .
 De szerelmem boldogsága
 — Az élet legszebb virága —
 Mindörökre odavan!

A TERMÉSZET ALUNNI MENT. . . .

A természet alunni ment:

Sárga levél takarja lent,

Őszi szellő bucsúztatja,

Zokogó patak siratja.

Ködbe sülyedt egész határ,

Száraz galyon sir a madár —

S mint egy vándor halálrege,

Száll az idő fürgetege. . . .

Gondolatom elröptetem —
 Világítson képzeletem :
 Merre vannak a csillagok ,
 Miken a múlt képe ragyog ? . . .

Légy oh megüdvözölve , múlt!
 Szívem égni tőled tanúlt ,
 Boldogságom tebenned él :
 Ott felejtett rózsalevél.

Kell-e harmat e rózsának ?
 Itt van , ád e sötét bánat ,
 Mely életem testvére lett ,
 Elszállt tavasz ! sírod felett.

HOVÁ, HOVÁ LŐL? ...

Hová, hová lől gyönyörű vidék,
Te napsugáros, kedves róna táj:
Arany költészet, ábrándos világ,
Melybe a lélek álmadozni jár?

Hová, hová lől bájos tarka nép,
Gondolatimnak tündér serege?
Melyből, mint apró szentjánosbogár,
Repült ki egyegy csillámló-rege.

S miként a harmat zöld lombok fölött ,
Észrevétlenül született a dal —
Mi volt a zöld lomb ? — nyájas szerelem ,
Mosolygó , édes fájdalmaival.

Hol csendes álmak sejtelmes borúja
Ringatott el a holdas éjszakán —
Madárdal s édes szellők zengedelme ,
Ha fennakadt a napsugár a fán.

Hová , howá löl ifju képzelet ,
Ábrándaimnak rózsás föllege ,
Melytől virágot kölesönzött a táj ,
S fényt a tavasznak béborúlt ege ? —

Itt hagytatok-e , miként a virág
A puszta fát , ha elszállt a tavasz ? —
Feledve , hogy őt szerető szívének
Meleg véréből teremtette az.

Nem , nem ! csak a bánat éje az , mi
Tilt most szívemhez férni bennetek :
A tér kopár , hideg , fojtó a lég
Körülem — most ne , ne is jöjjetek !

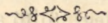

Az éjszakának minek a virág ?
 A fájdalomnak minek a sugár ?
 Lombtalan fának verőfényi közt
 Mért énekeljen a dalos madár ? . . .

Maradj borúltan gyönyörű vidék :
 Arany költészet , ábrándos világ !
 Ne illesd , oh ne ! rózsás ujjaiddal
 A fájdalomnak gyászos fátyolát

Nem értene meg engem a világ ,
 Ily fájdalomhoz annak szíve nincs :
 Érzékiség uralg az emberen ;
 De a szív , oh a szív — oly ritka kincs !

Pihenj meg addig , mig én szenvedek !
 Majd lesz idő , hogy fölébresztelek ,
 S ábrándaim egész világával
 Ölelem által rózsás kebeled !

CSIPŐSEN FÚJ. . . .

Csipősen fúj a szél erre alának :
 Maradt volna ez a kis lány magának !
 Nem elég , hogy szívemet elragadta ,
 Majd megfagyott a lelkem is miatta.

Hajnal óta jövök immár ügetve ,
 S fakó lovam még most sincsen bekötve :
 Édes fakóm ! bocsásd meg ezt énnekem ,
 Mi haszna ! biz én e kis lányt szeretem !

Rózsám ! borúlj kebelemre , ha szabad ,
 Tedd szívemre líliomszín karodat :
 Hadd éledjen , melegüljön általa ,
 Mint a hajnalsugártól az ibolya.

Vagy mit mondok?... eszem a szép szemedet !
 Ne nézz rám , mert kivallanom nem lehet ;
 Volnék bár a havasalföld határa
 Elégetne egyetlenegy sugára !

MI VAGYOK ÉN ? . .

Mi vagyok én a világon ?
 Beteg harmat őszi ágon , —
 Virág a szirt kebelében ,
 Köny a bú sötét szemében.

Mi vagyok én a világon ?
 Kínos vágy a pusztaságon ,
 Egy elrejtett mély gondolat ,
 Madárhang a jéglék alatt.

Mi vagyok én a világon ?
 Egyes fa a rónaságon ,
 Melyhez minden bút elvezet
 Virága — — az e m l é k e z e t .

Mi vagyok én a világon ?
 Galy , mit szél hajt a kopáron ,
 Egy élő dal , zengő berek —
 S nem értenek az emberek .

Mi vagyok én a világon ?
 Egy haldokló tündérálom —
 Láng , mely a földön túl lebeg ,
 És önmagát emészti meg . —

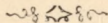
NEM KÖLTŐI KOSZORÚKÉRT. . .

— 1855. nov. 27-én —

Nem költői koszorúkért
Irom én az éneket :
Fény , dicsőség , hír sugára —
Gondolatom láthatára
Nem törődik veletek.

A fájó szív verésiben
Mért keresnék érdemet ?
Miattam bár ki se mondja
A hír ábrándos harangja
Soha , soha nevemet.

Lelkem vérző nap — sugári :
Az édes dal érzetek ,
Mik ködén a fájdalomnak ,
Önkéntelen átragyognak ,
Hogyha mélyen szeretek !

FOGADJ ÖLEDBE. . . .

Fogadj öledbe elárvult magány ,
 Felejtsetek el önző emberek :
 Lelkem kifáradt az életcsatán ,
 Nyugalmat ohajt — — Isten veletek !

Sokat küzdöttem , mig széttört bizalmam
 A csábvilágtól visszaint oda ,
 Hol félreértés nem lehet jutalmam ,
 S az érdek harczát nem látom soha.

Ne kérdezzétek titkát bánatomnak :
 A szív mély örvény , csöndes temető ,
 Benn a fájdalmak eltemetve vannak ,
 S halottairól nem beszélhet ő.

Mért is beszélne e hideg világnak ,
 Mely csak ragyog , de nincs benn érzelem ?
 Örülhet-e az árva a virágnak ,
 Mely a legdrágább sírhalmon terem ?

Ti eltéptétek üdvét életemnek ,
 Nem kell a csalfa részvét töletek :
 Minek e fényes napsugár a szemnek ,
 Ha el van fagyva fásult szívetek ? . . .

Oh maradjatok félre , elvonultan ,
 Emelkedett szív , nemes érzelem :
 Az emberek közt nincs tér számatokra ,
 Nektek a lét csak könyeket terem.

Szóltok a szívhez vágygyal , gerjelemmel ,
 S nem a szerelem — az érdek felel ;
 Játékot űznek itt a szerelemmel ,
 S a szív nemesebb gerjedelmivel.

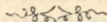
Föllelkesültök a külszín varázsán ,
 Mert nem látjátok a sötét valót ;
 Elkábultok a rózsa illatától ,
 Mely lombjai közt rejti a kigyót.

Hitet s reményt visz a vonzó barátság
 Lángoszlopára bizodalmatok :
 Mig kiérték a csalódás ködéből :
 Ez is álom volt . . . ábrándoztatok !

Minden nyomon új csalódás az élet ,
 Sötét képeket tár föl a v a l ó :
 Csak távol szép , mint a puszták hulláma ,
 Csak költészetben él a szép , a jó !

Nincsen világa itt az érzelemnek :
 Az ember álnok , az élet mostoha —
 Ki önmagában leli föl világát ,
 Egyedül az nem csalódik soha!

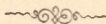
Fogadj öledbe elárvult magány ,
 Felejtsetek el önző emberek :
 Lelkem kifáradt az életcsatán ,
 Nyugalmat ohajt . . . Isten veletek !

TARTALOM.

	Lap.
Ragyogó álom	1
1855. június 5-én	3
1855. october 6-án	5
Bucsuzó napsugár	7
Mi nekem a világ	9
A szerelmem	11
Sík a tenger	12
Lehullott a	14
Dáridóban	16
Csordultig van	20
Elfáradtam	24
Az ifjuság	26
Mélység, magasság	28
Hej te kis lány	30
Világgyűlölet	32
Sír a kis galambom	36
Bár örömeimhez	38
1855. június 4-én	41
Falum végén	43
Ne bántsatok	47
Búsulok is	50
Be szeretnék	52
Úti emlék	54
Eltem költészete	56
Liszniai barátomhoz	58
Hová lett a harmat	62
Mit akartok ti ?	64
Reszket a lomb	66
Hová, hová, nő ?	68

	<i>Lap.</i>
Kijárok az ős hegyek fokára	71
Mi van abban	72
Csendes ábránd	74
Alig vártam	76
A költő keble	89
Családi élet	92
Kire várunk ?	95
Ah, ne hidd	99
Illatos szél	101
Nagy balgaságok	103
Hej csicsergő	105
Rejtelmes árnyék	107
Kicsiny házban	109
Nem mondom el	111
Szól a pacsirta	113
Az én gondolatom	115
Siess hozzánk	117
A tengeren	119
Vörösmarty hamvainál	121
Faluhoszszat	125
Betegségemben	126
Bánatomnak	128
Sik rónaságon	131
Átutaztam	135
A könnyelműséghez	137
Hárman jöttek	140
A természet alunni ment	142
Hová, hová lól	144
Csipősen fúj	147
Mi vagyok én ?	149
Nem költői koszorúkért	151
Fogadj öledbe	152

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

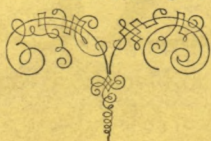

PEST

Nyomatott Beimel J. és Kozma Vazulnál.

1856.

OSZK